

Quickscan flora en fauna

't Loo

Gemeente Bergeijk

Quickscan flora en fauna

‘t Loo

Gemeente Bergeijk

Datum:

19 november 2010

Projectgegevens:

NAT03-BEG00047-01a

CROONEN ADVISEURS

ruimtelijke vormgeving & ordening

Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Opbouw rapport	2
2	Natuurwetgeving en -beleid	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden	3
3	Gebiedsbeschrijving	5
3.1	Huidige situatie	5
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	10
3.3	Toekomstige situatie	10
4	Methode	13
4.1	Literatuurstudie	13
4.2	Veldbezoek	13
5	Onderzoeksresultaten	15
5.1	Literatuurstudie	15
5.2	Veldbezoek	16
6	Toetsing aan de Flora- en faunawet	19
6.1	Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)	19
6.2	Vogels	19
6.3	Zoogdieren	20
6.4	Reptielen en amfibieën	21
6.5	Vlinders	21
6.6	Libellen	21
6.7	Vissen	21
6.8	Flora	22
6.9	Zorgplicht	22
7	Conclusies en aanbevelingen	23
7.1	Conclusies	23
7.2	Aanbevelingen	24
8	Bronnen	27
8.1	Boeken en rapporten	27
8.2	Websites	27

Bijlagen:

Bijlage 1: Flora- en faunawet

Bijlage 2: Natuurbeschermingswet 1998

Bijlage 3: Ecologische Hoofdstructuur

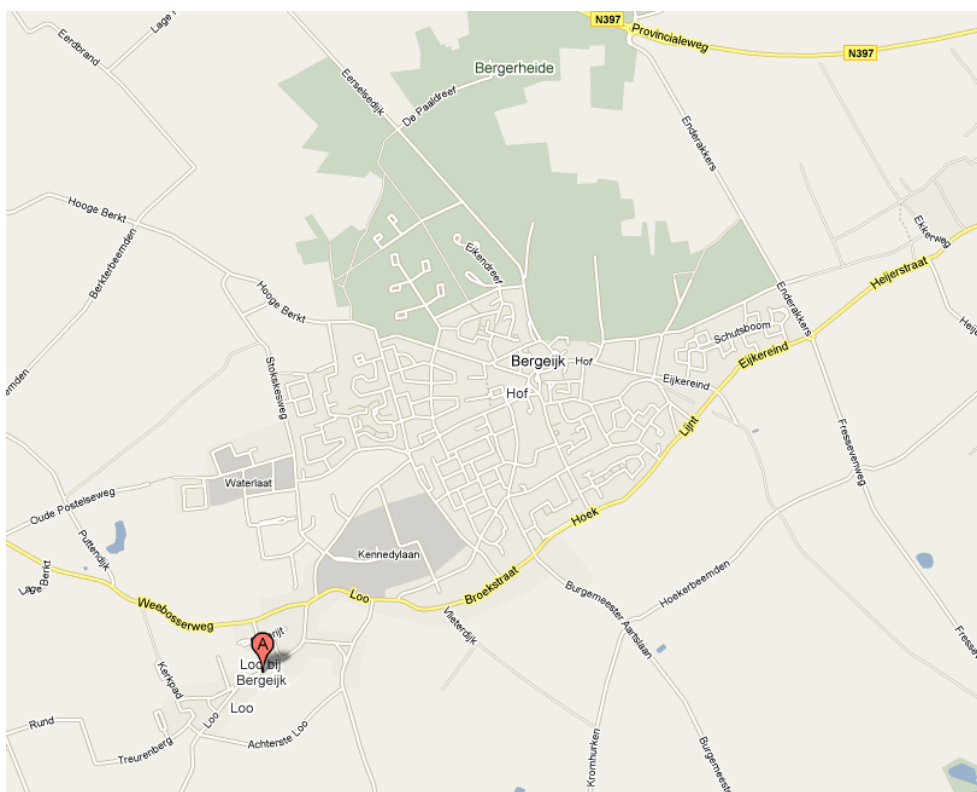
Bijlage 4: Ontheffingsaanvraag

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) vormt de bouw van enkele woningen, de sloop van een schuur en een wijzigingsbevoegdheid voor enkele kavels in 't Loo, aan de zuidwestzijde van Bergeijk. Deze ontwikkelingen zijn opgenomen in bestemmingsplan 't Loo' dat voor de gehele kern van 't Loo wordt opgesteld.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. Op onderstaande figuur is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1: Onderzoekslocatie (A) (bron: maps.google.com, 2010)

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Opbouw rapport

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, waaronder de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich drie bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. In bijlage 4 wordt de procedure omtrent een ontheffingsaanvraag beschreven.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 1.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur wordt verwezen naar respectievelijk bijlage 2 en 3.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

Deze quickscan is uitgevoerd voor de volgende plangebieden:

- 1 Breerijt, ten noorden van nummer 1A;
- 2 Breerijt, tussen nummer 32 en 34;
- 3 Frater Romboutsstraat, naast nummer 26;
- 4 Weebosserweg 5;
- 5 Weebosserweg, ten westen van 27A;
- 6 Stökskesweg, westzijde.

In onderstaande figuren is door middel van rode lijnen de afbakening van de plangebieden weergegeven.

Figuur 1: plangebied 1, Breerijt ten noorden van 1A; plangebied 2, Breerijt tussen 32 en 34 (bron: maps.google.com, 2010)

Figuur 2: plangebied 3, Frater Romboutsstraat, naast 26 (bron: maps.google.com, 2010)

Figuur 3: Plangebied 4, Weebosserweg 5; plangebied 5, Weebosserweg, ten westen van 27A (bron: maps.google.com, 2010)

Figuur 4: Plangebied 6, Stökskesweg, westzijde (bron: maps.google.com, 2010)

3.1.1 1 Breerijt, ten noorden van 1A

Het plangebied wordt aan de west- en noordzijde begrensd door tuinen, aan de oostzijde door de straat en aan de zuidzijde door de oprijlaan van het naastgelegen perceel. Het plangebied wordt omgeven door een ligusterhaag en bestaat uit hoog opgeschoten ruigte van enkele kleine bomen en kruiden als brandnetel en jacobskruiskruid (figuur 5, impressie plangebied).

Figuur 5: Impressie plangebied 1 (Croonen Adviseurs, 2010)

3.1.2 2 Breerijt, tussen 32 en 34

Dit plangebied wordt begrensd door de woningen van nummer 32 en nummer 34 en de straat en bestaat uit een goed onderhouden tuin met sierplanten, een kas, een afdakje, bestrating en een gazon.

Figuur 6: Impressie plangebied 2 (Croonen Adviseurs, 2010)

3.1.3 3 Frater Romboutsstraat, naast 26

Het plangebied bestaat uit een deel van een groot braakliggend terrein, waarvan de voormalige bedrijfspanen inmiddels gesloopt zijn. Het bevindt zich ten oosten van nummer 26 en ligt aan de straat. De noordzijde wordt begrensd door een pas gebouwd elektriciteitshuisje. Vegetatie bestaat voornamelijk uit gras en akkersoorten zoals kamille, distel, zuring en vogelwikke.

Figuur 7: Impressie plangebied 3 (Croonen Adviseurs, 2010)

3.1.4 4 Weebosserweg 5

Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door de straat. De oost- en westzijden worden begrensd door woonhuizen en de zuidzijde door een paardenwei, waar het plangebied zelf onderdeel van uitmaakt. De vegetatie bestaat voornamelijk uit kortgegras.

Figuur 8: Impressie plangebied 4 (Croonen Adviseurs, 2010)

3.1.5 5 Weebosserweg, ten westen van 27A

Het plangebied wordt begrensd door bebouwing aan de oost- en zuidzijde en weilanden aan de west- en noordzijde. Het bestaat uit een schuur die wordt gebruikt als hobby-schuur, een moestuin, een kippenren, een aantal bijenkasten en een veldje waar wilgentenen worden gekweekt. De oude stallen aan de achterkant zijn in gebruik als kippenhok en de schuur fungeert als opslagplaats.

Figuur 9: Impressie plangebied 5 (Croonen Adviseurs, 2010)

3.1.6 6 Stökskesweg, westzijde

Het plangebied wordt begrensd door de Stökskesweg aan de oostzijde, weilanden aan de westzijde en bebouwing aan de noord- en zuidzijde. Het plangebied zelf fungeert momenteel als paardenwei en moestuin. Een deel bestaat daarnaast uit een gazon en 3 bomen en er staan wat sierplanten. Er staan twee lage schuurtjes die dienst doen als stal en tuinhuisje.

Figuur 10: Impressie plangebied 6 (Croonen Adviseurs, 2010)

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet

Op ongeveer 1,5 km ten oosten van de plangebieden ligt het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Grootte Heide en De Plateaux'. Dit Natura 2000-gebied kent 22 instandhoudingsdoelen, waarvan 14 habitattypen, 5 habitatrichtlijnsoorten en 3 vogelrichtlijnsoorten (ministerie van LNV, 2010). Voor deze instandhoudingsdoelen geldt een behoud van de populatie omvang of habitatoppervlakte en kwaliteit van het leefgebied, ofwel een verbetering van de kwaliteit en een uitbreiding van de populatieomvang of habitatoppervlakte.

Ecologische Hoofdstructuur

In de nabijheid (1 km) van het plangebied ligt een gebied wat deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het plangebied zelf maakt geen deel uit van de EHS.

3.3 Toekomstige situatie

De ruimtelijke ontwikkelingen bestaan uit de volgende:

Tabel 1: Voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling per plangebied.

Plangebied	Ruimtelijke ontwikkeling
1	Realisatie van een blok van 2 nieuwe woningen
2	Realisatie 1 nieuwe, vrijstaande woning
3	Realisatie 1 nieuwe, vrijstaande woning
4	Realisatie 1 nieuwe, vrijstaande woning
5	Realisatie 1 nieuwe, vrijstaande woning
6	Wijzigingsbevoegdheid voor 2 vrijstaande woningen

Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Voor alle plangebieden geldt dat de huidige vegetatie en eventuele bestrating verwijderd zullen worden. De schuur in plangebied 5 wordt gesloopt.

4 Methode

4.1 Literatuurstudie

Allereerst heeft er een literatuurstudie plaatsgevonden om na te gaan welke biotopen en daaraan verbonden (strikt beschermde) soorten in het plangebied worden verwacht.

De website www.waarneming.nl is geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kan op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk goed gecontroleerd door middel van collegiale toetsing. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kunnen deze waarnemingen een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

De website florafaunacheck.nl is eveneens geraadpleegd om te kijken welke plantensoorten in potentie voor zouden kunnen komen op de planlocatie. De potentiële plantensoorten zijn vervolgens gecheckt op soortenbank.nl voor hun aanwezigheid in of nabij de planlocatie.

Daarnaast is de cd 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant' geraadpleegd.

Tevens is op de website van provincie Brabant de roekenkaart bekeken om te controleren of er roekenkolonies in of nabij het plangebied zijn waargenomen.

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 km). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.2 Veldbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd door een ecoloog van Croonen Adviseurs op 28 oktober 2010. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

5 Onderzoekresultaten

5.1 Literatuurstudie

Op de site waarneming.nl (2009-2010) worden de volgende waarnemingen vermeld voor de plangebieden of de directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten): gierzwaluw, roek, ekster.

Via de websites florafaunacheck.nl en soortenbank.nl kwamen de volgende plantensoorten naar voren: gevlekte orchis, kleine zonnedaauw, klokjesgentiaan, ronde zonnedaauw, wilde gagel.

De cd 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant' geeft voor het grondgebied van de gemeente Bergeijk de volgende soorten: kamsalamander, heikikker, poelkikker, rugstreeppad, gladde slang, gevlekte witsnuitlibel, verscheidene vleermuissoorten, drijvende waterweegbree.

Volgens de roekenkaart op de website van de provincie Brabant zijn er 2 roekenkolonies aanwezig in de nabijheid (ongeveer 140 meter) van planlocatie 6.

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie uit atlassen (5 x 5 km-hok) blijkt dat in of nabij de plangebieden in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande algemene (tabel 1 Flora- en faunawet) en/of zwaardere beschermde (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5).

— Vogels

Categorie 1-4 (jaarrond beschermd): wespandief, havik, sperwer, buizerd, boomvalk, kerkuil, steenuil, ransuil, gierzwaluw, roek, huismus.

Categorie 5: torenvalk, bosuil, ijsvogel, zwarte specht, grote bonte specht, kleine bonte specht, boerenzwaluw, huiszwaluw, zwarte roodstaart, grauwe vliegenvanger, bonte vliegenvanger, zwarte mees, pimpelmees, koolmees, boomklever, boomkruiper, ekster, zwarte kraai, spreeuw.

— Zoogdieren

Algemeen: bosmuis, egel, woelrat, rosse woelmuis, ree, bunzing, wezel, hermelijn, vos, mol, konijn, haas.

Zwaardere beschermd: eekhoorn, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, watervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, baardvleermuis.

— **Reptielen/amfibieën**

Algemeen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker.

Zwaarder beschermd: hazelworm, gladde slang, alpenwatersalamander, kamsalamander, knoflookpad, heikikker, poelkikker, levendbarende hagedis.

— **Vlinders**

Zwaarder beschermd: heideblauwtje.

— **Libellen**

Zwaarder beschermd: geen.

— **Vissen**

Zwaarder beschermd: bittervoorn, beekprik, kleine modderkruiper, grote modderkruiper.

— **Flora**

Zwaarder beschermd: drijvende waterweegbree, jeneverbes, klokjesgentiaan.

Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten zoals genoemd in tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet aangetroffen.

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens kan dus worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen, amfibieën en reptielen, dagvlinders, vissen, planten en de Euraziatische rode eekhoorn.

5.2 Veldbezoek

Op 28 oktober 2010 bij 13°C en bewolkt weer is een eenmalig veldbezoek aan het plangebied afgelegd door een ecooloog van Croonen Adviseurs. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van de aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het ontwikkelingsgebied.

In geen enkele van de plangebieden of in de omgeving daarvan is water aanwezig, wat de aanwezigheid van vissen, alpenwatersalamander, kamsalamander, poelkikker, heikikker en drijvende waterweegbree uitsluit.

Alle plangebieden zijn daarnaast ongeschikt bevonden voor de overige bovengenoemde zwaar beschermde reptielen en amfibieën, omdat deze van heideachtige omstandigheden houden en de locaties zich grotendeels binnen de bebouwde kom bevinden. Dit geldt overigens ook voor het heideblauwtje.

De knoflookpad prefereert open, zandige plekken omgeven door vegetatie; een biotoop die in geen van de plangebieden voorkomt. Deze soort wordt dan ook niet verwacht. Ook de rugstreeppad wordt niet verwacht gezien het gebrek aan zandige of pioniersomstandigheden. De plangebieden zijn wel potentieel geschikt voor de algemenere amfibieënsoorten gewone pad en bruine kikker.

Beschermden planten zijn eveneens nergens aangetroffen. De bovengenoemde potentieel voorkomende beschermde planten worden daarnaast in geen van de plangebieden verwacht, aangezien deze geen heide-, duin- of veenachtige bodems bevatten en dus een ongeschikte biotoop vormen.

De eekhoorn of zijn nesten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht binnen de plangebieden, aangezien deze in een woonwijk liggen (plangebieden 1, 2 en 4), of geen hoge bomen bevatten (plangebieden 3, 5 en 6).

Roekenkolonies bevinden zich op enige afstand van de plangebieden. Er zijn geen roeken of nesten van roeken aangetroffen binnen de plangebieden.

5.2.1 1 Breerijt, ten noorden van 1A

Er zijn geen vogels of vogelnesten aangetroffen in het plangebied. Voor eerdergenoemde jaarrond beschermde vogels is dit plangebied ongeschikt, aangezien er geen bebouwing of grotere bomen staan en het midden in een woonwijk ligt. Het plangebied zou geschikt kunnen zijn voor kleinere vogels van categorie 5 als foerageergebied. Ook is er nestmogelijkheid in de ligusterhaag.

Voor vleermuizen is het plangebied ongeschikt als verblijfplaats wegens het gebrek aan oudere bomen (stamdiameter > 30 cm) met gaten of scheuren in de bast en bebouwing. Als foerageergebied is het eveneens ongeschikt doordat het zeer dicht begroeid is.

5.2.2 2 Breerijt, tussen 32 en 34

Er zijn geen vogels of vogelnesten aangetroffen in het plangebied. Voor eerdergenoemde jaarrond beschermde vogels is dit plangebied ongeschikt, aangezien er geen bebouwing of grotere bomen staan en het midden in een woonwijk ligt.

Voor vleermuizen is het plangebied ongeschikt als verblijfplaats wegens het gebrek aan oudere bomen met gaten of scheuren in de bast en bebouwing. Het is mogelijk wel geschikt als foerageergebied, als onderdeel van een groter foerageergebied tussen de huizen.

5.2.3 3 Frater Romboutsstraat, naast 26

Er zijn geen vogels of vogelnesten aangetroffen in het plangebied. Voor eerdergenoemde jaarrond beschermde vogels is dit plangebied ongeschikt, aangezien er geen bebouwing of grotere bomen staan.

Voor vleermuizen geldt wat betreft verblijfplaatsen hetzelfde. Het plangebied is beperkt geschikt als foerageergebied wegens een gebrek aan lijnvormige structuren zoals bebouwing, struweel, hagen en bomen.

5.2.4 4 Weebosserweg 5

Er zijn geen vogels of vogelnesten aangetroffen in het plangebied. Voor eerdergenoemde jaarrond beschermde vogels is dit plangebied ongeschikt, aangezien er geen bebouwing of grotere bomen staan.

Voor vleermuizen is het plangebied ongeschikt als verblijfplaats wegens het gebrek aan oudere bomen met gaten of scheuren in de bast en bebouwing. Het is wel geschikt als foerageergebied.

5.2.5 5 Weebosserweg, ten westen van 27A

Aan de schuur hangen een vogelhuisje, een huismussenhotel en een steenuilenkast. Er zijn op het moment van veldbezoek geen vogels waargenomen in het plangebied. Uit persoonlijke communicatie met omwonenden blijkt echter dat het vogelhuisje bezet is door pimpelmezen. Volgens dezelfde bron is de steenuilenkast al geruime tijd bezet door steenuilen. Ook huismussen komen volgens de omwonenden veelvuldig voor in de omgeving, al is niet duidelijk of deze het huismussenhotel bezet hebben.

In de schuur is een vogelnest aangetroffen in de nok van het dak. Dit behoort hoogstwaarschijnlijk tot een algemenere vogelsoort als kraai of houtduif.

De schuur is ongeschikt bevonden als vleermuisverblijfplaats doordat er tocht binnenkomt door gaten en spleten in het dak. Wel is het plangebied geschikt bevonden als foerageergebied.

5.2.6 6 Stökskesweg, westzijde

Er zijn geen vogels of vogelnesten aangetroffen in het plangebied. Voor eerdergenoemde jaarrond beschermde vogels is dit plangebied ongeschikt, aangezien er geen geschikte bebouwing of grotere bomen staan.

Voor vleermuizen is het plangebied ongeschikt als verblijfplaats wegens het gebrek aan oudere bomen met gaten of scheuren in de bast. Het houten stalletje en tuinhuisje zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen aangezien ze geen zolder of spouwmuren bevatten. Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied.

6 Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Licht beschermde soorten (tabel 1- soorten)

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied in de omgeving aanwezig blijft en het algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit betreft alle in bomen broedende roofvogelsoorten en de kerkuil, ransuil, steenuil, oehoe, roek, grote gele kwikstaart, ooievaar, gierzwaluw en de huismus. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4 vogelsoorten.

Van deze vogelsoorten en hun nesten zijn er geen waargenomen, behalve het huismussenhotel, de losse nestkast en de steenuilenkast aan de te slopen schuur in plangebied 5 (figuur 7).

Figuur 11: losse nestkast (l) en huismussenhotel (r) aan de wand van de schuur in plangebied 5 (Croonen Adviseurs, 2010)

Gezien de aanwezigheid van een huismussenhotel, de aanwezige beplanting, de aard van het plangebied en de bevestiging door ooggetuigen komt de huismus zeer waarschijnlijk in het plangebied voor.

Het wordt daarom sterk aanbevolen om door een deskundige vast te laten stellen of er voor de huismus voldoende gelegenheid is om zelfstandig een vervangend nest te vinden in de omgeving. Wanneer dit niet het geval is, dient er voor zover mogelijk een alternatief nest te worden aangeboden, of dient het huidige nest onder begeleiding van deze deskundige verplaatst te worden naar een geschikte plaats in de directe omgeving. Is dit eveneens niet mogelijk, dan dient er, na de uitvoering van een huismussen-onderzoek, bij Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

De omwonenden van plangebied 5 hebben daarnaast bevestigd dat er steenuilen in de omgeving voorkomen. Ook zijn er ingeklemd tussen de kast en de wand enkele losse takjes aangetroffen, wat op het gebruik van de kast door steenuilen duidt. De kast mag verplaatst worden naar een geschikte locatie binnen het territorium van de steenuil, mits onder begeleiding van een deskundige. Is dit niet mogelijk, dan dient er, na de uitvoering van een steenuilenonderzoek, bij Dienst Regelingen van het ministerie van EL&I een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Verplaatsingen van kasten dienen te allen tijde buiten het broedseizoen (half maart tot half augustus) plaats te vinden.

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Eventueel aanwezige nesten van categorie 5 vogelsoorten, zoals de pimpelmees, zijn in dit geval echter niet jaarrond beschermd, aangezien er voldoende nestmogelijkheden aanwezig zijn in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Alle vogelnesten (ook die van categorie 5 vogelsoorten die geen jaarrond bescherming genieten) zijn beschermd tijdens het broedseizoen.

6.3 Zoogdieren

6.3.1 Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbepanning of op zolders. De schuur van plangebied 5 bevat geen spouwmuren en is in zijn geheel vrij tochtig. Vleermuizen worden hier niet verwacht. In de andere plangebieden zijn geen voor vleermuizen geschikte gebouwen aanwezig.

Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Op de planlocaties zijn in de te verwijderen beplanting geen bomen aangetroffen met voor vleermuizen geschikte scheuren en gaten.

Alle plangebieden behalve plangebied 1 en 3 zijn geschikt bevonden als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dit is het geval als bij het verdwijnen van het foerageergebied de verblijfplaats ook zou verdwijnen. Ondanks dat een deel van het huidige foerageergebied zal verdwijnen, is er voldoende foerageergebied in de directe nabijheid van het plangebieden aanwezig. Derhalve bestaan er wat betreft foerageergebied geen belemmeringen met betrekking tot de Flora- en faunawet.

Er bestaat wat betreft vleermuizen geen noodzaak voor nader onderzoek of voor de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

6.3.2 Eekhoorn

Een eekhoorn maakt jaarlijks een nest voor het grootbrengen van de jongen en aan het einde van de herfst wordt een vijftal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden de nesten op een andere plek gebouwd. Alleen in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen is dat nest beschermd. De winternesten zijn alleen beschermd in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering, omdat er elk jaar nieuwe nesten worden gemaakt. In geen enkele van de plangebieden zijn bij het veldbezoek nesten van de eekhoorn aangetroffen, noch zijn de plangebieden hiervoor geschikt bevonden.

Er bestaan wat betreft de eekhoorn geen belemmering ten aanzien van de Flora- en faunawet.

6.4 Reptielen en amfibieën

In geen enkele van de plangebieden zijn zwaar beschermde amfibieën of reptielen aangetroffen, noch zijn ze geschikt als biotoop hiervoor. Belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet zijn niet aan de orde.

6.5 Vlinders

In geen enkele van de plangebieden zijn zwaar beschermde vlinders aangetroffen, noch zijn ze geschikt als biotoop voor het heideblauwtje. Belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet zijn niet aan de orde.

6.6 Libellen

In geen enkele van de plangebieden zijn zwaar beschermde libellen aangetroffen, noch zijn ze geschikt als biotoop hiervoor. Belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet zijn niet aan de orde.

6.7 Vissen

Er is geen water in de plangebieden aanwezig. Belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet zijn wat betreft vissen niet aan de orde.

6.8 Flora

In geen enkele van de plangebieden zijn zwaar beschermde planten aangetroffen, noch zijn ze geschikt als biotoop voor de eerder genoemde soorten. Belemmeringen ten aanzien van de Flora- en faunawet zijn niet aan de orde.

6.9 Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu, beschermd of niet.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Op ongeveer 1,5 km ten oosten van de plangebieden ligt het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide en De Plateaux'. Aangezien de ruimtelijke ingrepen op kleine schaal plaatsvinden en vanwege de afstand tot het Natura 2000-gebied, zal er van enige negatieve externe werking op het Natura 2000-gebied geen sprake zijn, want de instandhoudingsdoelen komen door de ruimtelijke ingrepen niet in gevaar.

In de nabijheid (1 km) van de plangebieden ligt een gebied wat deel uitmaakt van de EHS. Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Daarnaast zijn vanwege de afstand, de ligging binnen de bebouwde kom en de kleinschaligheid van de werkzaamheden, de effecten op de EHS nihil. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake.

Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan of een voortoets.

7.1.2 Beschermde soorten

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens en het veldbezoek kan worden vastgesteld dat de plangebieden een potentiële habitat bieden voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels en vleermuizen.

Het realiseren van de woningen zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk. De zorgplicht blijft wel gelden.

In onderstaande tabel zijn per plangebied de strikter beschermde soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijk in het plangebied voorkomen. Daarbij zijn tevens de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven en de eventuele noodzaak voor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Plangebied	Beschermde diersoort	Ingrep versturend	Nader onderzoek	ontheffingsaanvraag noodzakelijk?
1 Breerijt, ten noorden van 1A	geen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2 Breerijt, tussen 32 en 34	geen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
3 Frater Rom-boutsstraat, naast 26	geen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
4 Weebosserweg 5	geen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5 Weebosserweg, ten westen van 27A	huismus steenuil	ja ja	mogelijk mogelijk	mogelijk mogelijk
6 Stökskesweg, westzijde	geen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voor plangebied 5 Weebosserweg, ten westen van 27A geldt dat het aanwezige huismussenhotel en de steenuilenkast naar een locatie in de directe omgeving van het plangebied verplaatst mogen worden. Dit dient uitsluitend te gebeuren onder begeleiding van een deskundige en buiten het broedseizoen. Is er geen alternatieve locatie mogelijk, dan moet er in het broedseizoen huismussen- en steenuilenonderzoek worden uitgevoerd en een ontheffingsaanvraag ingediend worden bij Dienst Regelingen.

7.2 Aanbevelingen

Hieronder worden enkele aanbevelingen gedaan waarbij het aan de initiatiefnemer is om deze al dan niet op te volgen. De aanbevelingen voor vleermuizen zijn geheel op vrijwillige basis en hebben geen gevolgen indien ze niet worden opgevolgd. De aanbevelingen voor wat betreft vogels en de rugstreeppad hangen direct samen met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Indien de aanbevelingen niet in acht worden genomen, bestaat het risico dat de Flora- en faunawet wordt overtreden.

7.2.1 Vogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot en met halverwege augustus) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Behalve werken wanneer geen broedende vogels aanwezig zijn is het verstoren van vogels te voorkomen door de werkzaamheden voor het broedseizoen in te zetten en dan continu door te werken (werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen), zodat vogels niet gaan broeden in het gebied waar gewerkt wordt.

7.2.2 Vleermuizen

In 't Loo komen vrijwel overal vleermuizen voor. Om te voorkomen dat mogelijk aanwezige vleermuizen tijdens de werkzaamheden worden verstoord, wordt aangeraden om het aanbrengen van verlichting zoveel mogelijk te beperken (ook tijdens de bouw). Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn namelijk gevoelig voor lichtverstoring.

Daarnaast willen wij erop attenderen dat er speciaal voor renovatie of nieuwbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel zijn die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

7.2.3 Rugstreepad

Uit literatuurstudie is naar voren gekomen dat de rugstreepad in de omgeving is waargenomen. Alhoewel geen van de plangebieden in de huidige situatie geschikt is voor deze soort, kan dat veranderen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, aangezien rugstreepadden aangetrokken worden door zandige omstandigheden. Ter voorkoming van het in gebruik nemen van het plangebied door de rugstreepad tijdens de bouw wordt aanbevolen om:

- tijdig zandige omstandigheden weg te nemen of de bouw af te ronden voor eind augustus (vanaf eind augustus gaan rugstreepadden op zoek naar vergraafbare grond om de winter door te brengen);
- als de bouw langere tijd wordt stilgelegd in braakliggende toestand, of tijdens de bouw zelf, paddenschermen te plaatsen;
- natte plekken af te dekken of te dempen.

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

Broekhuizen, S. et al. (1992). *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*, KNNV.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) (2009). *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen*.

Limpens, H., Regelink, J., Koelman, R. (2010) *Vleermuizen en planologie*. Zoogdiervereniging

Nie de, H. W., (1997). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, Media Publishing Doetinchem.

Odé, B., Beringen, R., van der Slikke, W. (2009) *rapportage bedreigde soorten project 2009*. Floron, Leiden

Provincie Noord-Brabant, (2002). *Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant*. cd-ROM.

Samenwerkingsverband Westbrabantse Vogelwerkgroepen (2007) *Atlas van de West-Brabantse broedvogels*. NPN media, Breda.

SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.bing.com/maps
- maps.google.nl
- www.minInv.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.waarneming.nl
- www.florafunacheck.nl
- www.soortenbank.nl

Bijlage 1

Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet zijn EU-richtlijnen voor de bescherming van soorten opgenomen (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn) en het internationale CITES-verdrag voor de handel in bedreigde diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Flora- en faunawet zijn als beschermde soort aangewezen:

- een aantal inheemse plantensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende zoogdierensoorten (behalve de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis);
- alle van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomende vogelsoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende amfibieën- en reptielensoorten;
- alle van nature in Nederland voorkomende vissoorten (met uitzondering van soorten in Visserijwet 1963);
- een aantal overige inheemse diersoorten;
- een aantal uitheemse dier- en plantensoorten.

De wet regelt onder meer beheer, schadebestrijding, jacht, handel, bezit en andere menselijke activiteiten die een schadelijk effect kunnen hebben op beschermde soorten.

Doelstelling wet

De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Daarnaast stelt de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn (erkenning van de intrinsieke waarde).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verbodsbepalingen houden onder andere in dat (beschermde) planten niet geplukt mogen worden. Dieren (beschermd of niet) mogen niet gedood, verwond of gevangen worden. Ook de plaatsen waar dieren verblijven, zijn beschermd. Het uitzetten van dieren of planten in de vrije natuur is niet toegestaan, net zomin als het kopen of verkopen van (beschermde) planten of dieren, of producten die van (beschermde) planten of dieren zijn gemaakt.

Beschermde leefomgeving

De Flora- en faunawet maakt het voor provincies mogelijk een bepaalde plek in het landschap aan te wijzen als beschermde leefomgeving. Zo kunnen plaatsen die van groot belang zijn voor het voortbestaan van een planten- of diersoort worden beschermd. Een beschermde leefomgeving kan bijvoorbeeld zijn: een fort of bunker waar vleermuizen overwinteren, een dassenburcht, een plek waar orchideeën groeien of een muur waarop beschermde planten groeien.

Ontheffingen

De Flora- en faunawet beschermt planten- en diersoorten door middel van een groot aantal verbodsbepalingen:

- Verboden handelingen bij beschermde planten en dieren. Bijvoorbeeld het verbod op het doden van eekhoorns.
- Verboden en bepalingen voor jacht- en vangmiddelen. Bijvoorbeeld het verbod op het bezit van strikken en vallen.

In bepaalde gevallen zijn uitzonderingen mogelijk op deze verboden. Provincies kunnen ontheffing verlenen voor de bestrijding van dieren die schade toebrengen of voor het beheer van de wildstand. In alle overige gevallen kan het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) een ontheffing verlenen.

De Dienst Regelingen verleent in de praktijk de meeste ontheffingen. Dit gebeurt op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze ontheffingen zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- Ruimtelijke ingrepen: ontheffingen die nodig zijn vanwege de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied, bijvoorbeeld de aanleg van woonwijken, wegen of (natuur)terreinen. Deze ontheffingen kunnen ook worden gegeven voor (onderhouds)werkzaamheden.
- Onderwijs en onderzoek, repopulatie en herintroductie: in het geval van onderwijs en onderzoek kan bijvoorbeeld ontheffing worden verleend voor het vangen van dieren om DNA af te nemen voor wetenschappelijk onderzoek. Een voorbeeld van repopulatie en herintroductie is het uitzetten van otters in natuurgebieden.

- Overigen: deze categorie is zeer ruim. Het kan gaan om ontheffingen van het bezitsverbod of ontheffingen van het gebruik van verboden vangmiddelen. Ook ontheffingen voor het gebruik van biologische bestrijders in tuinbouwkassen zijn mogelijk. Als een provincie geen ontheffing kan verlenen voor schade- en overlastbestrijding, verleent de Dienst Regelingen deze soms.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling, hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hier- toe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig.

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als reden 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'. Om geplande ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende (verzachtende) maatregelen worden genomen, zodat de staat van instandhouding van de soort door de ruimtelijke ontwikkelingen niet in gevaar komt. Wanneer er zekerheid gewenst is over of de mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van de mitigerende maatregelen (activiteitenplan), ingediend worden bij Dienst Regelingen. Wanneer de maatregelen door Dienst Regelingen voldoende worden geacht, komt de ontheffing terug in de vorm van een 'verklaring van geen bezwaar' (vvgb) van de ontheffingsaanvraag (aangezien een ontheffing niet verleend kan worden). Dit betekent dat de werkzaamheden mogen worden uitgevoerd, mits men zich houdt aan de maatregelen genoemd in het mitigatieplan. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen.

Ontheffingen voor bijlage IV-soorten kunnen alleen aangevraagd worden als aangetoond kan worden dat er geen alternatieve locatie is waar de plannen kunnen worden uitgevoerd **en** om

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- volksgezondheid of openbare veiligheid;
- bescherming van flora en fauna.

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten.

Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten) en nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als reden 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling', noch op basis van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. Om geplande ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende (verzachtende) maatregelen worden genomen volgens de procedure zoals boven beschreven voor bijlage IV-soorten.

Voor vogels kan alleen ontheffing verkregen worden in het kader van:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig ministerie van LNV). Het ministerie van EL&I geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

- 1 het ministerie van EL&I geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
- 2 de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.

Bijlage 2

Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 3

Ecologische Hoofdstructuur

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45 % van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Bijlage 4

Ontheffingsaanvraag

Ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.